

Sygn. akt VII U 437/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lipca 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Renata Gąsior

Protokolant Urszula Kalinowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 lipca 2016 r. w Warszawie

sprawy K. Ś.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o zwrot nienależnie opłaconych składek, o ustalenie podstawy wymiaru składek

na skutek odwołania K. Ś.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 22 grudnia 2015 r., nr (...) oraz od decyzji z dnia 30 grudnia 2015 r. nr (...)

oddala odwołania.

UZASADNIENIE

W dniu 05 lutego 2016 r. **K. Ś.** złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 22 grudnia 2015 r., nr: (...), wydanej w przedmiocie odmowy zwrotu nienależnie opłaconych składek z powodu nieprawidłowości w dokumentach rozliczeniowych za miesiąc wrzesień 2015 r., jak również od decyzji z dnia 30 grudnia 2015 r., nr: (...) mocą, której organ rentowy ustalił podstawę wymiaru składek odwołującej na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, chorobowe oraz wypadkowe w kwocie 9.897,50 zł, a także na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 3.104,57 zł za miesiąc wrzesień 2015 r.

Wnioskodawczyni zarzuciła zaskarżonej decyzji naruszenie przepisu art. 18 ust. 9 oraz ust. 10 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego błędną wykładnię, tj. uznanie, że w sytuacji uzyskania prawa do wypłaty zasiłku macierzyńskiego w trakcie trwania miesiąca kalendarzowego, proporcjonalnemu zmniejszeniu podlega wyłącznie najniższa podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, naruszenie art. 47 ust. 1 i ust. 2 ww. ustawy poprzez jego zastosowanie do ustalenia terminu na złożenie korekty deklaracji rozliczeniowej i uznanie za spóźnioną korekty deklaracji rozliczeniowej za miesiąc wrzesień 2015 r., która została złożona w dniu 04 listopada 2015 r., a także naruszenie art. 41 ust. 7a w związku z art. 47 ust. 3a i ust. 3b powołanej ustawy poprzez brak zastosowania ww. regulacji w zakresie ustalenia terminu na złożenie korekty deklaracji rozliczeniowej. Odnośnie podniesionych zarzutów merytorycznych, odwołująca wywiodła, że w jej ocenie prawo do proporcjonalnego zmniejszenia podstawy wymiaru składek określone w art. 18 ust. 9 i 10 ustawy przysługuje nie tylko ubezpieczonym, którzy opłacają składki od najniższej podstawy, ale bez względu na wysokość zadeklarowanej podstawy, jak również nie różnicuje sytuacji ubezpieczonych, prowadzących działalność gospodarczą i tych, którzy są pracownikami. Odwołująca zaznaczyła, że od września 2011 r. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą, natomiast w dniu 17 września 2015 r. nabyła prawo do zasiłku macierzyńskiego, który

został jej wypłacony po raz pierwszy w dniu 29 października 2015 r. Następnie w dniu 04 listopada 2015 r., po otrzymaniu zasiłku macierzyńskiego, złożyła korektę deklaracji rozliczeniowej za miesiąc wrzesień 2015 r., w której wskazała podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i chorobowe w kwocie 5.108,39 zł, korzystając z prawa do proporcjonalnego pomniejszenia podstawy wymiaru składek, określonego w art. 18 ust. 9 i 10 ww. ustawy. Zdaniem odwołującej regulacja zawarta w art. 18 ust. 9 i 10 ustawy ma na celu uniknięcie wątpliwości, co do możliwości pomniejszenia składek zadeklarowanych w kwocie minimalnej, w wypadku zaistnienia określonych w nich przesłanek. Stwierdziła jednak, że w żadnym wypadku brzmienie tej regulacji nie daje podstaw do przyjęcia braku możliwości proporcjonalnego pomniejszenia składek na ubezpieczenia społeczne przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą i deklarujące ich podstawę wymiaru w kwocie wyższej od minimalnej. Wykładni ww. przepisów nie należy bowiem ograniczać wyłącznie do wykładni językowej, albowiem są one sprzeczne z wynikami analizy wykładni celowościowej i systemowej. Jednocześnie odwołująca podkreśliła, że dopiero w dniu otrzymania zasiłku macierzyńskiego, mogła skorzystać z prawa do proporcjonalnego obniżenia składek na ubezpieczenia określone w art. 18 ust. 9 i 10 ustawy, natomiast odpowiednią korektę deklaracji rozliczeniowej złożyła w dniu 04 listopada 2015 r., czyli z zachowaniem terminu przewidzianego w ustawie, tj. w art. 41 ust. 7a w związku z art. 47 ust. 3a i 3b ustawy systemowej. Na tej podstawie odwołująca wniosła o zmianę zaskarżonych decyzji poprzez orzeczenie obowiązku zwrotu na jej rzecz nienależnie opłaconych składek zgodnie z wnioskiem z dnia 09 listopada 2015 r. w łącznej kwocie 1.638,83 zł (w tym: 1.521,50 zł na ubezpieczenia społeczne oraz 117,33 zł na Fundusz Pracy), jak również poprzez ustalenie podstawy wymiaru składek za miesiąc wrzesień 2015 r. na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne oraz na Fundusz Pracy zgodnie z korektami deklaracji ZUS DRA za wskazany powyżej okres czasu, złożonymi w dniu 04 listopada 2015 r. Na poparcie swojego stanowiska, odwołująca przywołała orzecznictwo Sądu Najwyższego (odwołanie z dnia 05 lutego 2016 r. k. 2-8 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W., w dniu 07 marca 2016 r. zajął stanowisko w sprawie i wniosł o oddalenie odwołania. W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy powołał się na treść art. 18 ust. 9 i 10 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 121), wskazując, że w razie zadeklarowania przez płatnika składek kwoty wyższej od minimalnej podstawy wymiaru, brak jest podstaw prawnych do jej późniejszego zmniejszenia w dokumentach rozliczeniowo-korygujących. Dotyczy to również sytuacji, gdy osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą zadeklaruje, jako podstawę wymiaru składek kwotę wyższą niż odpowiednio pomniejszona minimalna podstawa w sytuacjach określonych w treści ww. przepisu, a jedynie w przypadku, gdy w złożonych dokumentach płatnik zadeklarował najniższą podstawę wymiaru składek i jednocześnie spełnił warunki do przyznania zasiłku, może dokonać jej korekty. Zgodnie bowiem z art. 18 ust. 8 ustawy systemowej, podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych, prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek, ogłoszonego w trybie art. 19 ust. 10 na dany rok kalendarzowy. Składka w nowej wysokości obowiązuje od dnia 01 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku. Organ rentowy nadmienił, że w okolicznościach rozpoznawanej sprawy, płatnik składek w dniu 04 listopada 2015 r. złożył korektę deklaracji rozliczeniowej za miesiąc wrzesień 2015 r., w której wykazał pomniejszoną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w kwocie 5.108,39 zł, natomiast w pierwszej deklaracji rozliczeniowej zadeklarował podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w kwocie 9.897,50 zł. Podkreślił, że za miesiąc, w którym nastąpiło objęcie ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi lub ich ustalenie i jeżeli trwały one tylko przez część miesiąca, kwotę najniższej podstawy wymiaru składek zmniejsza się proporcjonalnie, dzieląc ją przez liczbę dni podlegania ubezpieczeniu. Jednocześnie zasady zmniejszania najniższej podstawy wymiaru składek stosuje się odpowiednio w przypadku niezdolności do pracy trwającej przez część miesiąca, jeżeli z tego tytułu ubezpieczony spełnia warunki do przyznania zasiłku. Ustawa nie przewiduje natomiast możliwości zmniejszenia zadeklarowanej podstawy wymiaru składek przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą poza sytuacjami wskazanymi powyżej. Na tej podstawie, organ rentowy stwierdził, że zaskarżone decyzje są prawnie oraz faktycznie uzasadnione (odpowiedź na odwołanie z dnia 07 marca 2016 r. k. 9 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Od dnia 01 października 2011 r. K. Ś. figuruje w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych, jako płatnik składek z tytułu prowadzenia jednoosobowej działalności gospodarczej, polegającej na świadczeniu pomocy prawnej w ramach wykonywania zawodu w kancelarii radcy prawnego. Z tytułu prowadzenia wyżej wymienionej działalności gospodarczej odwołująca dokonała zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, początkowo deklarując najniższą podstawę wymiaru składek bez preferencji dla osób prowadzących własną zarejestrowaną działalność gospodarczą (zeznania odwołującej 19, k. 21 a.s., zawiadomienie o odmowie dokonania zwrotu z dnia 02 grudnia 2015 r. k. 9-10 a.r.).

W celu uzyskania zasiłku macierzyńskiego wyliczonego od wyższej podstawy, w czerwcu 2015 r. odwołująca postanowiła zadeklarować wyższą podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w kwocie 9.897,50 zł oraz na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 3.104,57 zł. Za miesiąc lipiec, sierpień i wrzesień 2015 r. K. Ś. przekazała do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych deklarację rozliczeniową, deklarując w niej do postawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne wskazane powyżej kwoty, które przekroczyły wysokość 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego dla osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą (zeznania odwołującej 19, k. 21 a.s., pismo organu rentowego z dnia 03 grudnia 2015 r. k. 9-10, tom II a.r.).

Za okres od dnia 17 września 2015 r. do dnia 30 września 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłacił odwołującej zasiłek macierzyński. W dniu 04 listopada 2015 r. ubezpieczona złożyła w organie rentowym korektę deklaracji rozliczeniowej za miesiąc wrzesień 2015 r., wykazując podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w kwocie 5.108,39 zł. Składkę za wskazany powyżej okres czasu, odwołująca opłaciła w pełnej wysokości od podstawy wymiaru, wskazanej w pierwszej deklaracji rozliczeniowej, tj. od kwoty w wysokości 9.897,50 zł. Powyższą korektę odwołująca złożyła w terminie 7 dni od momentu wypłaty na jej rzecz zasiłku macierzyńskiego, tj. od dnia 29 października 2015 r. (zeznania odwołującej 19, k. 21 a.s., pismo organu rentowego z dnia 03 grudnia 2015 r. k. 9-10, tom II a.r.).

W dniu 09 listopada 2015 r. odwołująca złożyła w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych wniosek o zwrot nadpłaty za miesiąc wrzesień 2015 r. na ubezpieczenia społeczne w kwocie 1.521,50 zł oraz na Fundusz Pracy w kwocie 117,33 zł. W dniu 02 grudnia 2015 r. organ rentowy zawiadomił odwołującą o odmowie dokonania zwrotu nadpłaty za miesiąc wrzesień 2015 r. z uwagi na błędne dokumenty rozliczeniowe, jednocześnie informując płatnika składek o możliwości złożenia wniosku o wydanie w tym przedmiocie stosownej decyzji. Wobec złożenia przez odwołującą wskazanego wniosku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. w dniu 22 grudnia 2015 r. wydał decyzję, nr: (...) o odmowie zwrotu nienależnie opłaconych składek z powodu nieprawidłowości w dokumentach rozliczeniowych za miesiąc wrzesień 2015 r. W uzasadnieniu ww. decyzji organ rentowy podkreślił, że przeprowadzone postępowanie wyjaśniające potwierdziło nieprawidłowości w złożonej korekcie deklaracji za wskazany powyżej okres czasu, polegające na wykazaniu błędnych podstaw wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne oraz na Fundusz Pracy. Mając na uwadze zaistniałe okoliczności, organ rentowy stwierdził, że dokonanie zwrotu ww. nadpłaty, zgodnie z żądaniem strony jest niemożliwe (wniosek z dnia 09 listopada 2015 r. k. 3, wniosek z dnia 09 grudnia 2015 r. k. 11-12, decyzja nr: (...) z dnia 22 grudnia 2015 r. k. 13-15, tom I a.r.).

W dniu 30 grudnia 2015 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W., działając na podstawie art. 83 ust. 1 pkt. 3, art. 18 ust. 8,9 i 10, art. 19 ust. 1, art. 20 ust. 1 i art. 47 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, wydał kolejną decyzję, nr: (...), mocą, której stwierdził, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne odwołującej K. Ś., podlegającej ubezpieczeniom z tytułu prowadzenia własnej pozarolniczej działalności gospodarczej za miesiąc wrzesień 2015 r. wynosi na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, chorobowe i wypadkowe - 9.897,50 zł, natomiast na ubezpieczenie zdrowotne - 3.104,57 zł. Uzasadniając swe stanowisko, organ rentowy wskazał, iż mając na uwadze fakt, że w złożonej w ustawowym terminie w dniu 01 października 2015 r. deklaracji rozliczeniowej za miesiąc wrzesień 2015 r. odwołująca zadeklarowała podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w kwocie wyższej niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, brak jest możliwości uznania złożonej w dniu 04 listopada 2015 r. korygującej deklaracji rozliczeniowej na niższą kwotę w związku z uzyskaniem prawa do wypłaty zasiłku macierzyńskiego. Jednocześnie podkreślił, że

zgodnie z art. 18 ust. 10 ustawy systemowej, po uzyskaniu prawa do wypłaty zasiłku macierzyńskiego, zmniejszeniu podlega tylko najniższa podstawa wymiaru składek ustalona dla osoby prowadzącej działalność gospodarczą. Wobec powyższego, organ rentowy ustalił, że za miesiąc wrzesień 2015 r. podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe oraz na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe K. Ś., z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej powinna wynosić 9.897,50 zł (decyzja nr: (...) z dnia 30 grudnia 2015 r. k. 1-5, tom II a.r.).

Od niekorzystnych dla siebie decyzji organu rentowego z dnia 22 grudnia 2015 r., nr (...) oraz z dnia 30 grudnia 2015 r., nr: (...), K. Ś. złożyła odwołania do tut. Sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie (odwołanie z dnia 05 lutego 2016 r. k. 2-8 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy, w tym w aktach rentowych i osobowych odwołującej. Zdaniem Sądu dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia, są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Dokumenty te nie były przez strony sporu kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem wynikające z nich okoliczności należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy.

Za wiarygodne, co do zasady, Sąd Okręgowy uznał również zeznania odwołującej K. Ś. (k. 19, k. 21 a.s.) w zakresie, w którym jej zeznania cechuje zbieżność z dokumentami zebranymi w aktach sprawy, w tym w aktach organu rentowego. W tym miejscu wskazać również należy, że ustalony na podstawie powyższych źródeł dowodowych stan faktyczny nie był pomiędzy stronami kwestionowany. Spornym i tym samym stanowiącym istotę przedmiotowego procesu, była jego subsumpcja, tj. określenie jego konsekwencji prawnych poprzez pryzmat stosownych regulacji ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Z tego względu, spór zaistniały w rozpoznawanej sprawie był w swej istocie sporem prawnym i sprowadzał się do wykładni przepisów określających zasady ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą oraz możliwość proporcjonalnego zmniejszenia tej podstawy w przypadku, gdy powstanie lub ustanie obowiązku ubezpieczeń emerytalnych i rentowych nastąpiło w trakcie miesiąca, bądź też w przypadku niezdolności do pracy trwającej przez część miesiąca, jeżeli z tego tytułu ubezpieczony spełnia warunki do przyznania zasiłku.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania K. Ś. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 22 grudnia 2015 r., nr: (...) oraz z dnia 30 grudnia 2015 r., nr: (...) są niezasadne i jako takie podlegają oddaleniu.

W myśl art. 18 ust. 8 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób prowadzących pozarolniczą działalność i osób z nimi współpracujących stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek, ogłoszonego w trybie art. 19 ust. 10 ustawy na dany rok kalendarzowy. Stosownie do art. 18 ust. 9 ustawy za miesiąc, w którym nastąpiło odpowiednio objęcie ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi lub ich ustanie i jeżeli trwały one tylko przez część miesiąca, kwotę najniższej podstawy wymiaru składek zmniejsza się proporcjonalnie, dzieląc ją przez liczbę dni kalendarzowych tego miesiąca i mnożąc przez liczbę dni podlegania ubezpieczeniu. Zgodnie z art. 18 ust. 10 ustawy zasady zmniejszania najniższej podstawy wymiaru składek, o których mowa w ust. 9, stosuje się odpowiednio w przypadku niezdolności do pracy trwającej przez część miesiąca, jeżeli z tego tytułu ubezpieczony spełnia warunki do przyznania zasiłku.

W stanie faktycznym rozpoznawanej sprawy zasadnicze znaczenie dla jej rozstrzygnięcia posiadało wyjaśnienie treści cytowanego ust. 9 art. 18 ustawy, a mianowicie, czy zezwala on na proporcjonalne zmniejszenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe zadeklarowanej w kwocie wyższej od najniższej podstawy wymiaru składek, stanowiącej 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek ogłoszonego w trybie art. 19 ust. 10 na dany rok kalendarzowy, za miesiąc w którym obowiązek podlegania ubezpieczeniom istniał tylko przez część miesiąca, czy też możliwość przedmiotowej korekty

podstawy wymiaru istnieje tylko w sytuacji, gdy podstawa wymiaru ustalona była w najniższej wysokości określonej w ustępie 8 art. 18 ustawy.

Odnosząc się do zarzutów podniesionych w treści odwołania, w pierwszej kolejności wskazać należy, że zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie i doktrynie poglądem przyjmuje się, że w państwie prawnym wykładnia przepisów musi zawsze w pierwszym rzędzie brać pod uwagę językowe znaczenie tekstu prawnego. Pogląd taki w sposób jednoznaczny wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 07 lutego 2012 r., I UK 276/11, stwierdzając, że przepisy regulujące system zabezpieczenia społecznego ze względu na swoją istotę i konstrukcję podlegają wykładni ścisłej. Nie powinno się stosować do nich wykładni celowościowej, funkcjonalnej lub aksjologicznej w opozycji do wykładni językowej, jeżeli ta ostatnia prowadzi do jednoznacznych rezultatów interpretacyjnych, a zatem nie można ich poddawać ani wykładni rozszerzającej, ani zężającej, modyfikującej wyczerpująco i kazuistycznie określone przez ustawodawcę uprawnienia do świadczeń. Sąd Okręgowy powyższe stanowisko w pełni akceptuje.

Stosując zatem zasady wykładni językowej do ustalenia treści interpretowanego przepisu art. 18 ust. 9 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, zauważyć należy, że przepis ten przewidując możliwość proporcjonalnego zmniejszenia podstawy wymiaru za miesiąc, w którym nastąpiło objęcie ubezpieczeniami emerytalnymi i rentowymi lub ich ustanie i jeżeli trwały one tylko przez część miesiąca, stanowi, że kwotę najniższej podstawy wymiaru składek zmniejsza się proporcjonalnie. Oznacza to, że możliwość korekty występuje tylko w przypadku, gdy podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą była ustalona (zadeklarowana) w wysokości 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w ust. 8 art. 18 ustawy. Przepis ten pozostawiając bowiem osobom prowadzącym pozarolniczą działalność możliwość określenia wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, ustalił jednocześnie jej dolną granicę. Faktycznie zatem najniższa podstawa wymiaru może być zadeklarowana w wysokości 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek ogłoszonego w trybie art. 19 ust. 10 na dany rok kalendarzowy. W sytuacji, gdyby intencją ustawodawcy było ustalenie możliwości proporcjonalnego obniżenia każdej podstawy wymiaru, to wówczas w treści przepisu art. 18 ust. 9 ustawy, nie znalazłoby się określenie „najniższej” lecz np. zadeklarowanej podstawy.

Niezależnie od podniesionych powyżej argumentów wskazujących na jednoznaczność treści unormowania wynikającej z samego brzmienia art. 18 ust. 9 ustawy, podnieść należy, że wbrew twierdzeniom odwołującej, wyniki przedstawionej wykładni językowej, znajdują potwierdzenie w wykładni celowościowej. Zauważyć bowiem należy, że w przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia społeczne i ich wysokość nie są powiązane z osiągniętym faktycznie przychodem, lecz wyłącznie z istnieniem tytułu ubezpieczenia i zadeklarowaną przez ubezpieczonego kwotą, niezależnie od tego, czy ubezpieczony osiąga przychody i w jakiej wysokości. Po stronie osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą istnieje zatem uprawnienie do zadeklarowania w granicach zakreślonych ustawą dowolnej kwoty, jako podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, wobec czego sposób w jaki realizuje to uprawnienie zależy wyłącznie od jej decyzji. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest zresztą uprawniony do kwestionowania kwoty zadeklarowanej przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność, jako podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, jeżeli mieści się ona w granicach określonych ustawą z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (uchwała siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2010 r., II UZP 1/10). W konsekwencji racjonalne jest unormowanie, że prawo do proporcjonalnego zmniejszenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe dotyczy tylko podstawy wskazanej w wysokości wymaganej przepisami prawa. Skoro bowiem osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, jak wyżej podniesiono, posiada swobodę deklarowania kwoty podstawy wymiaru, to posiada ona uprawnienie do samodzielnego określania tej podstawy także w przypadku, gdy ubezpieczeniu podlega przez część miesiąca (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 11 czerwca 2014 roku, III AUa 361/14). Podkreślenia wymaga również, że przepisy regulujące materię ubezpieczeń społecznych mają charakter bezwzględnie obowiązujących, co oznacza, że w sytuacjach w nich określonych muszą być one stosowane przez organ rentowy w sposób ścisły. W tym przypadku niedopuszczalna jest zatem wykładnia rozszerzająca (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 08 listopada 2006 r., I UK 138/06).

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że ust. 9 art. 18 ustawy systemowej nie zezwala na proporcjonalne zmniejszenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe zadeklarowanej w kwocie wyższej od najniższej podstawy wymiaru składek, stanowiącej 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek ogłoszonego w trybie art. 19 ust. 10 na dany rok kalendarzowy, za miesiąc w którym obowiązek podlegania ubezpieczeniom istniał tylko przez część miesiąca. Reasumując trzeba podkreślić, że choć za okres od dnia 17 września 2015 r. do dnia 30 września 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłacił odwołującej zasiłek macierzyński, to jednak w związku z faktem, że zadeklarowana przez wnioskodawczynię podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w pierwszorazowych dokumentach rozliczeniowych za miesiąc wrzesień 2015 r. była wyższa od najniższej obowiązującej podstawy wymiaru składek, nie ma zastosowania w tym przypadku art. 18 ust. 10 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, a zatem wnioskodawczyni nie może pomniejszyć podstawy wymiaru składek, która została przez nią zadeklarowana w pierwszych dokumentach rozliczeniowych za wskazany powyżej okres czasu. Z tego względu, ubezpieczona niesłusznie pomniejszyła podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za miesiąc wrzesień 2015 r. Prawidłową wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w miesiącu wrześniu 2015 r. za wnioskodawczynię, jako osobę prowadzącą pozarolniczą działalność stanowi zatem kwota zadeklarowana w pierwszorazowych dokumentach rozliczeniowych, tj. kwota w wysokości 9.897,50 zł na ubezpieczenia społeczne oraz kwota w wysokości 3.104,57 zł na ubezpieczenie zdrowotne.

Niejako na marginesie odnieść się jeszcze należy do podniesionych przez odwołującą zarzutów naruszenia przez organ rentowy art. 47 ust. 1 i ust. 2 oraz art. 41 ust. 7a w związku z art. 47 ust. 3a i 3b ustawy systemowej. W tym miejscu w pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na przewidziane przez ustawodawcę możliwości składania deklaracji korygujących. Zgodnie z przepisem art. 41 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych płatnik składek przekazuje do Zakładu imienne raporty miesięczne, po upływie każdego miesiąca kalendarzowego, w terminie ustalonym dla rozliczania składek. Raport ten zawiera między innymi informację o podstawie wymiaru składki. Z kolei art. 41 ust. 6 stanowi, że płatnik składek jest zobowiązany złożyć imienny raport miesięczny korygujący w formie nowego dokumentu zawierającego wszystkie prawidłowe informacje określone w ust. 3-5, jeżeli zachodzi konieczność korekty danych podanych w imiennym raporcie miesięcznym w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości przez płatnika składek we własnym zakresie bądź przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Powyższy imienny raport miesięczny korygujący należy złożyć w terminie 7 dni od stwierdzenia nieprawidłowości we własnym zakresie lub otrzymania zawiadomienia o stwierdzeniu nieprawidłowości przez Zakład, z zastrzeżeniem ust. 7b (art. 41 ust. 7a). Przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie zezwalają na dowolne korygowanie i zmiany przez płatnika podstawy wymiaru składek, w każdym czasie, w zależności od woli i potrzeb płatnika, czy też ubezpieczonego, będącego osobą prowadzącą pozarolniczą działalność, wręcz przeciwnie - prawo do dokonania takiej korekty jest reglamentowane przepisami prawa ubezpieczeń społecznych - art. 41 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. W niniejszej sprawie powodem skorygowania danych podanych w imiennym raporcie miesięcznym, nie był błąd lub nieprawidłowość w obliczeniach lub nieprawidłowość wynikająca z błędnie wpisanej kwoty, jako podstawy wymiaru składek, o których jest mowa w art. 41 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, dlatego też nie było uzasadnienia do składania przez odwołującą deklaracji korygującej za wrzesień 2015 r. w zakresie wysokości zadeklarowanej przez nią wcześniej, mieszczącej się w granicach przewidzianych ww. ustawą, podstawy wymiaru składek, nawet jeżeli dokonała ona powyższej czynności w terminie, określonym w art. 47 ust. 1 i ust. 2 w związku z art. 47 ust. 3a i 3b ustawy systemowej. Tym samym prawidłowe jest stanowisko organu rentowego o braku wystąpienia nadpłat, której zwrotu mogłaby domagać się ubezpieczona.

Odwołująca zarzuciła również Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych, że przyjęta przez organ rentowy interpretacja art. 18 ust. 9 i 10 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych prowadzi do naruszenia zasady równego traktowania wszystkich ubezpieczonych w zakresie obowiązku opłacania i obliczania wysokości składek na ubezpieczenia społeczne. Jej zdaniem, jako osoba deklarująca i opłacająca składki w kwocie wyższej niż minimalna, postawiona byłaby w gorszej sytuacji, niż osoby opłacające składki od minimalnej podstawy wymiaru, mogące je dodatkowo proporcjonalnie obniżyć poniżej kwoty minimalnej, w związku z zaistnieniem okoliczności określonych w art. 18 ust. 9 i 120 ustawy systemowej. Odnosząc się do powyższego zarzutu, podkreślić jednak należy, że przepis art. 2a

ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, przewidując zasadę równego traktowania wszystkich ubezpieczonych, zakazuje ich różnicowania ze względu na płeć, stan cywilny, stan rodzinny, co oznacza, że nie ma podstaw prawnych do czynienia między ubezpieczonymi różnic związanych z ww. kryteriami, tj. z płcią, stanem cywilnym, czy też stanem rodzinnym. Nie oznacza to jednak, że wyłączone są różnice w uprawnieniach ubezpieczonych w zależności od wysokości zadeklarowanej podstawy wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne. Z cytowanego przepisu nie da się wywieść zakazu wprowadzania zróżnicowania sytuacji osób deklarujących i opłacających składki w kwocie wyższej niż minimalnej i osób opłacających składki od minimalnej podstawy wymiaru, a w konsekwencji różnicowania możliwości zmniejszania zadeklarowanej podstawy wymiaru. Należy wskazać, że swoboda ustawodawcy do określania obowiązku opłacania i obliczania wysokości składek na ubezpieczenie społeczne świadczeń w ramach poszczególnych systemów ubezpieczenia, jest szeroka, kwestia zaś celowości i słuszności wprowadzenia odrębnej regulacji w ubezpieczeniu ww. kategorii osób ubezpieczonych prowadzących działalność gospodarczą nie podlega ocenie sądów powszechnych rozpoznających sprawy z zakresu zabezpieczenia społecznego. Powyższe stanowisko znajduje potwierdzenie w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, który m. in. w wyroku z dnia 17 lutego 2011 r. wskazał, że „dyskryminacja oznacza różne traktowanie, bez obiektywnego i racjonalnego uzasadnienia, osób znajdujących się w istotnie podobnym położeniu. Jednakże, nie każda różnica w traktowaniu będzie sprowadzać się do naruszenia art. 14. Musi zostać wykazane, że inne osoby w analogicznym lub istotnie podobnym położeniu korzystają z preferencyjnego traktowania, a różnica ta stanowi dyskryminację. Tymczasem, na gruncie niniejszej sprawy, jak już zostało wskazane, odwołująca nie wskazała, aby zarzucane przez nią nierówne traktowanie miało miejsce, albowiem jej sytuacja faktyczna i prawna, jako osoby opłacającej składki od zadeklarowanej dowolnie, wyższej od minimalnej, podstawy wymiaru jest odmienna od sytuacji osób, które zadeklarowały kwotę najniższej podstawy wymiaru składek, a ponadto ubezpieczona nie wskazała, aby zarzucane przez nią niedozwolone różnicowanie wynikało z jednego z ustawowo wymienionych, wskazanych powyżej, kryteriów dyskryminacyjnych.

Konkludując stwierdzić trzeba, że brak jest podstaw do zmiany zaskarżonych decyzji, wszelkie zaś wywody odwołującej zawarte w uzasadnieniu odwołania uznać trzeba jedynie za polemikę z prawidłowym rozstrzygnięciem organu rentowego zawartym w decyzji z dnia 22 grudnia 2015 r., nr: (...) oraz w decyzji z dnia 30 grudnia 2015 r., nr: (...).

W związku z powyższym, Sąd Okręgowy w oparciu o przepis art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołania K. Ś., jako niezasadne.

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)